



РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
20 У 25062/20
Дана 18.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Жељка Шкорића, председника већа, мр Весне Чогурић и Маје Панић, чланова већа, са судским саветником Маријом Јосифов Алимпијевић, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужиле АА из ..., ул. ..., коју заступа пуномоћник Данило Петровић, адвокат из Београда, ул. Сурчински пут бр. 291а, Нови Београд, поднетој против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Дирекција фонда у Београду, Др Александра Костића бр. 9, ради поништаја решења број 01-02/182.6.5 12166/20 од 13.11.2020. године, у предмету инвалидске пензије, у нејавној седници већа, одржаној дана 18.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

I Тужба СЕ ОДБИЈА.

II ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова управног спора.

Образложење

Оспореним решењем одбијена је жалба тужиле, изјављена против решења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање – Филијале за Град Београд 1 (Нови Београд), број: 182.8-1-78/20 од 09.09.2020. године, којим је одбијен њен захтев за признавање права на инвалидску пензију.

У тужби поднетој Управном суду препорученом пошљицом преко поште, дана 22.12.2020. године, уређеној поднеском од 29.01.2021. године, тужила је, преко пуномоћника, оспорила решење туженог органа из свих законом прописаних разлога.

Истакла је да је у оспореном решењу наведено само то да се налазом, мишљењем и оценом органа вештачења у првостепеном поступку, сагласио орган вештачења у другостепеном поступку, а да у конкретном случају тужени није ниједном приликом доставио налаз, мишљење и оцену органа вештачења које је обављено и у првом и у другом степену, затим да нису наведени чланови комисије, односно имена вештака, те је на тај начин поступио супротно одредби члана 39. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Даље наводи да се повреда другостепеног органа заснива пре свега у томе што, у конкретној предметној ситуацији, није налаз и мишљење вештака донео након личног прегледа тужиле, већ само на основу анализе медицинске документације која се налази у предмету, из које је утврдио да је код тужиле оперативно обављен поступак дискусхерније лумбалног дела кичме, а да је након тога спровођена физикална терапија и рехабилитација; да је доживела повреду на десној потколеници због чега је хируршки лечена; да је у току поступак лечења од неуралгије нервуса фацијалиса, да су присутни и даљи болови у лумбалном делу кичме који се копирају са физикалном терапијом и медикаментозном терапијом; да је тужилца нарушеног здравља и у менталној сфери, с обзиром да се у току поступка лечила амбулантно од депресије. Тужилца понавља да је другостепени орган вештачења морао да је непосредно прегледа, како би се потпуно утврдило чињенично стање, а да је на наведени начин тужени погрешно утврдио чињенично стање и извео неправилан закључак и након тога је погрешно применио материјално право. Посебно истиче да је, услед свих насталих обољења неспособна да се сама креће, чак и уз помоћ помагала, као и да се сама свлачи и облачи и одржава основну личну хигијену, због чега јој је неопходна помоћ другог лица. Предлаже да, након одржавања усмене и јавне расправе и извођења доказа саслушањем тужиле, вештачењем од стране вештака медицинске струке и то од стране комисије а коју би чинили ортопед-трауматолог, неуролог, неурохирург, хирург-ортопед и неуропсихијатар, суд донесе пресуду којом ће уважити тужбу тужиле, поништити оспорено решење туженог органа и предмет врати надлежном органу на поновни поступак и одлучивање, као и да се обавезе тужени да тужилци накнади трошкове управног спора, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до коначне исплате, а све у року од 8 дана по пријему пресуде. Трошковник је определио за састав тужбе у износу од 16.500,00 динара, према АТ, као и таксе за тужбу и одлуку по одмерању суда.

У одговору на тужбу, запримљеним у Управном суду дана 04.03.2021. године, тужени истиче да тужилац, у својој тужби, није навео нове чињенице ни нове доказе осим оних које је навео у жалби против првостепеног решења, а који су приликом доношења оспореног решења оцењени као неосновани, те је остао при разлозима изнетим у образложењу оспореног решења и предложио да се тужба одбије.

Управни суд је одлучивао без одржавања усмене и јавне расправе, у складу са чланом 33. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник РС”, бр. 111/09), па је испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, сагласно са одредбом члана 41. став 1. истог закона, оценом навода тужбе, одговора на тужбу и исправа које су садржане у списима предмета ове управне ствари, које су од значаја за предмет спора, нашао да тужба није основана.

Из исправа које се налазе у списима предмета ове управне ствари и образложења тужбом оспореног решења, произлази да је у поступку који је претходио доношењу оспореног решења утврђено да је налазом, мишљењем и оценом органа

вештачења у првостепеном поступку број 232881/1573 од 04.09.2020. године, на основу анамнезе, физикалног, лабораторијског и других налаза, оцењујући радну способност тужиље, под тачком 8. тог налаза, орган утврдио да на дан прегледа 04.09.2020. године, код тужиље не постоји потпуни губитак радне способности. У поступку по жалби, а на основу налаза, мишљења и оцене органа вештачења у другостепеном поступку, број 663 од 30.10.2020. године, ценећи наводе жалбе, анамнезу, физикалне, лабораторијске и друге налаза, дијагноза, оцене и мишљења о спорним питањима, као и мишљења о битним чињеницама и околностима, које нису разматране у ранијем поступку, дајући оцену и мишљење о правилности налаза, мишљења и оцене органа вештачења у првостепеном поступку, под тачком 6. тог налаза, сложио са НМО-ом органа вештачења у првостепеном поступку, да код осигуранице на дан прегледа 04.09.2020. године, не постоји потпуни губитак радне способности. У тачки 7. тог налаза, образложена је и оцена и мишљење о правилности налаза, мишљења и оцене органа вештачења у првостепеном поступку.

Одредбом члана 21. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС” бр. 34/03...86/19), прописано је да инвалидност постоји кад код осигураника настане потпуни губитак радне способности, односно кад код професионалног војног лица настане потпуни губитак радне способности за професионалну војну службу, због промена у здравственом стању проузрокованих повредом на раду, професионалном болешћу, повреду ван рада или болешћу које се не могу отклонити лечењем или медицинском рехабилитацијом.

Одредбом члана 25. истог закона, прописано је да осигураник, код кога настане потпуни губитак радне способности, стиче право на инвалидску пензију: 1. ако је инвалидност проузрокована повредом на раду, професионалном болешћу; 2. ако је инвалидност проузрокована повредом ван рада или болешћу-под условом да је губитак радне способности настао пре навршења године живота прописаних за стицање права на старосну пензију утврђених у члану 19. тачка 1. овог закона и да има навршених 5 година стажа осигурања.

Према оцени Управног суда, код овако утврђеног чињеничног и правног стања ствари, правилно је поступио тужени орган, када је оспореним решењем одбио као неосновану, жалбу тужиље изјављену против првостепеног решења, с обзиром да је у поступку код првостепеног органа, без повреда правила поступка, правилно и потпуно утврђено чињенично стање, па је правилно примењено и материјално право, када је одлучено као у диспозитиву првостепеног решења. Ово из разлога што се губитак радне способности, у смислу члана 21. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, не цени само у односу на свој посао, него у односу на општу радну способност, што подразумева неспособност за обављање било ког посла. Даље, из цитиране одредбе члана 21. наведеног закона, јасно произлази да је услов за потпуни губитак радне способности, а тиме и услов за остваривање права на инвалидску пензију, чињеница да у здравственом стању осигураника настану такве промене које се не могу отклонити лечењем или медицинском рехабилитацијом, без обзира да ли су проузроковане повредом на раду, професионалном болешћу, повредом ван рада или болешћу. Тек такав губитак радне способности је основ за стицање права на инвалидску пензију у смислу члана 25. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, што у конкретној ситуацији није случај. Имајући у виду да је у управном поступку, на несумњив начин утврђено да код тужиље

не постоји потпуни губитак радне способности, као и чињеницу да су органи вештачења једини меродавни, да у складу са одредбом члана 93. став 1. наведеног закона, у циљу утврђивања чињеничног стања, које представља основ за доношење решења, дали свој налаз, мишљење и оцену, који је по оцени суда, медицински документован и довољно образложен, па као такви у смислу члана 116. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС” бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење), могу послужити као поуздан основ за утврђивање чињеничног стања у овом предмету и доношењу одлуке о праву тужиле на инвалидску пензију, то је оспорено решење, по налажењу Управног суда, правилно и на закону засновано.

Суд је ценио наводе истакнуте у тужби, па је имајући у виду наведено у претходном ставу образложења ове пресуде, нашао да су ти наводи неосновани и, као такви, без утицаја на другачију оцену законитости оспореног решења. Ово стога, што код чињенице непостојања потпуног губитка радне способности код тужиле, као јединог законом прописаног услова за остваривање права на инвалидску пензију, нису испуњени услови за остваривање тог права. Наведена чињеница је утврђена из налаза, мишљења и оцене органа вештачења, у првостепеном и другостепеном поступку, који су у смислу члана 10. став 2. Правилника о образовању и начину рада органа вештачења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурања („Службени гласник РС“, бр. 59/08, 75/08, 24/11 и 7/12) јасни, потпуни, логични, образложени, научно и стручно засновани и медицински документовани. Имајући у виду чињеницу да је тужила непосредно прегледана од стране органа вештачења у првостепеном поступку, који је у циљу утврђивања здравственог стања и стања функционалне способности појединих органа и система, размотрио медицинску документацију и резултате прегледа, као и да је орган вештачења у другостепеном поступку, у складу са наведеним Правилником, вештачио на основу медицинске документације, коришћене у првостепеном поступку, која је била довољна за вештачење, без непосредног прегледа, то су наводи тужбе без утицаја на другачије решење ове управне ствари, јер са у поступку, код надлежних органа вештачења, утврђеним здравственим стањем, према важећим прописима тужила, за сада, не испуњава критеријуме за утврђивање потпуног губитка радне способности, а тиме ни за остваривање права на инвалидску пензију.

Неоснован је навод тужбе да је другостепени орган вештачења, тужилу морао да лично прегледа, будући да, у смислу става 1. члана 39. Правилника о образовању и начину рада органа вештачења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурања, орган вештачења у другостепеном поступку остваривања права, вештачи на основу медицинске документације коришћене у првостепеном поступку остваривања права, као и медицинске документације достављене у другостепеном поступку остваривања права, а према ставу 2. те одредбе, орган вештачења у другостепеном поступку остваривања права може, дакле не мора, да изврши преглед осигураника, корисника права, односно другог лица, и то само, ако на основу претходног разматрања медицинске документације оцени да је то неопходно, што у конкретној ситуацији, орган вештачења није сматрао неопходним.

Наводи тужбе да је тужила неспособна да се сама креће, чак и уз помоћ помагала, као и да је неспособна да се сама свлачи и облачи и одржава основну личну хигијену, због чега јој је неопходна помоћ и нега другог лица, су супротни налазима органа вештачења, будући да је према садржини истих, тужила, између осталог, свесна,

оријентисана, покретна без помагала, очуваног вида и слуха, што не упућује на потпун губитак радне способности, из чега произлази да је тужиља у могућности и да се сама свлачи, облачи и одржава основну личну хигијену, те да код ње, не постоји неспособност за самосталан живот, а што указује на чињеницу да је њена радна способност очувана изнад обима потпуног губитка радне способности, због чега она, у тренутку вештачења, није испуњавала услове за остваривање права на инвалидску пензију.

Што се тиче навода тужбе, који се односе на вештачење од стране посебне комисије, суд указује да је у предметном случају, у смислу одредбе члана 93. став 1. ЗПИО, једино меродаван орган вештачења, онај чије се образовање и начин рада, уређује општим актом фонда, тј. Правилником о образовању и начину рада органа вештачења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, којим је у члану 2. прописано да је орган вештачења стручни орган Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, који вештачи, између осталог, и у првостепеном и у другостепеном поступку утврђивања стања инвалидности. Из тога се да закључити да се радна способност, а и други основи за стицање и остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, утврђују на основу налаза, мишљења и оцене органа фонда ПИО, који одређује и именује органе вештачења, чије се образовање и начин рада утврђује општим актом фонда (наведени правилник). Дакле, у циљу утврђивања одлучне чињенице, потребне за решавање о правима из пензијског и инвалидског осигурања, законом се, образовање и начин рада органа вештачења, као посебних института, даље препушта да се то уради општим актом фонда. Стога, вештачење и давање мишљења других посебно формираних органа, састављених од лекара вештака у тужби тражених специјалности, изван органа фонда, без обзира на њихову стручност, не може бити чињенични основ за доношење решења о правима из пензијског и инвалидског осигурања. Наиме, у циљу поузданог утврђивања чињеничног стања, наведени правни акт фонда, није сметња да орган вештачења, као и орган који води поступак и решава о праву, цени и налазе лекара специјалиста, изван оквира органа вештачења, као и медицинских установа, али ти налази, могу бити само добра чињенична подлога за налаз, мишљење и оцену вештачења, јер су само органи вештачења образовани на напред наведени начин, једини органи за утврђивање чињеница важних за решавање предметне ствари. Дакле, у сваком случају, органи вештачења су ти који та мишљења оцењују, тако да је ипак, у суштини налаз, мишљење и оцена органа вештачења, једини чињенични основ за доношење решења о траженом праву.

Имајући у виду наведено, као и одредбу члана 33. став 2. Закона о управним споровима, а нарочито став 3. према коме је суд обавезан да посебно наведе разлоге због којих није одржао усмену расправу, овај суд је нашао да су се у конкретном случају стекли услови за одлучивање о законитости оспореног решења, без одржавања усмене јавне расправе. Ово стога што је предмет спора такав да очигледно не изискује непосредно саслушање странака ради утврђивања чињеничног стања, а не ради се ни о другим ЗУС-ом прописаним ситуацијама по којима је одржавање усмене јавне расправе обавезно. Дакле, ради се о судској ствари, која не изискује додатни судски рад на утврђивању чињеница, јер се из навода тужбе, образложења оспореног решења и исправа садржаних у достављеним списима предмета од стране туженог органа, види да је чињенично стање правилно и потпуно утврђено и да је законитост оспореног акта требало оценити само у погледу спорних правних питања.

Одлучујући о предлогу тужиле да суд реши ову управну ствар у спору пуне јурисдикције, Управни суд налази да истси није основан. Ово стога, што је оспорено решење правилно и на закону засновано, па нису испуњени услови за његов поништај, а тиме ни за могућност да овај суд, у смислу одредбе члана 43. став 1. Закона о управним споровима, пресудом реши ову управну ствар, јер је претпоставка за решавање у спору пуне јурисдикције, претходна оцена суда да управни акт треба поништити, што у конкретној ситуацији није био случај.

Са изнетих разлога, Управни суд је, налазећи да оспореним решењем није повређен закон на штету тужиле на основу одредбе члана 40. став 2. Закона о управним споровима, одлучио као у ставу I диспозитива ове пресуде.

Суд је одбио као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова управног спора, с обзиром на њен успех у овој управној ствари, па је, применом одредаба члана 66. и 67. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр.111/09), а у вези члана 150. и 153. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...87/18), на чију сходну примену у управном спору, упућује одредба члана 74. ЗУС-а, одлучио као у ставу II диспозитива пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 18.02.2022. године, 20 У 25062/20

Записничар
Марија Јосифов Алимпијевић, с.р.

Председник већа - судија
Жељко Шкорић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

МА